

Årsrapport 2019

Høgskulen for landbruk og bygdeutvikling

Årsrapport 2019

Innhald

1.	Styrets fråsegn	3
	Styret.....	3
1.1	Overordna vurdering frå styret av resultat, ressursbruk og måloppnåing	3
1.2	Sentrale tilhøve for oppnådde resultat 2019.....	4
1.3	Prioriteringar 2020.....	4
1.4	Vurdering av moglegheiter og utfordringar.....	4
1.5	Likestilling, diskriminering og tilgjengelegheit.....	4
1.6	Samfunnssikkerheit og beredskap.....	7
	1.6.1 Gjennomføring/revidering av ROS analyse	7
	1.6.2 Evaluering av kriseøvelsar	7
2.	Introduksjon til verksemd og hovudtal	7
2.1	Om verksemda	7
	2.1.2 Tilsette.....	8
	2.1.3 Studietilbod	8
	2.1.4 Bemanning av kurs	9
	2.1.5 Studentrådet	10
	2.1.6 Læringsmiljøutval (LMU)	11
	2.1.7 Studieutval (STUT)	12
	2.1.8 Studieturar.....	13
	2.1.9 Studiesenteret.....	13
	2.1.10 Marknadsføring.....	14
2.2	Utvalde hovudtal	14
	2.2.1 Studenttal.....	14
	2.2.2 Tilsette.....	15
	2.2.3 Eigarar	15
	2.2.4 Omsetning og statstilskot.....	15
	2.2.5 Totale inntekter.....	15
3.	Aktivitestar og resultat i 2019.....	15
3.1	Sektormål 1: Høg kvalitet i utdanning og forskning	16
	3.1.1 Kvantitativ Styringsparameter	18
	3.1.2 Kvalitativ styringsparameter	18
3.2	Sektormål 2: Forsking og utdanning for velferd, verdiskaping og omstilling	21
	3.2.1 Kvantitativ Styringsparameter	26

3.2.2 Kvalitativ Styringsparameter	27
3.3 Sektormål 3: God tilgang til utdanning	27
3.3.1 Kvalitativ Styringsparameter	28
3.4 Sektormål 4: Effektiv, mangfaldig og solid høgare utdanningssektor og forskningssystem	29
3.4.1 Kvalitativ Styringsparameter	29
3.4.2 Kvantitativ Styringsparameter	29
3.5 Midlar tildelte over kap. 281	29
4. Styring og kontroll i verksemda	29
4.1 Vurdering av internkontrollen	29
5. Vurdering av framtidsutsikter	31
5.1 Framtidige planar	31
5.1.1 Risikovurdering	31
5.1.2 Presentasjon av styret sitt vedtekne budsjett	33
5.2 Utdanningskapasitet	34
6. Førebels årsrekneskap (inkl. leiingskommentar)	35
7. Vedlegg – Årsmelding 2019	36

1. Styrets fråsegn

Årsmelding: Vedlegg 1.

Styret

Styret til HLB valt på årsmøtet i 2019, og som har fungert fram til organisasjonsendring frå samvirke til stiftelse 01.01.20:

Odd Arild	Kvaløy	Styreleiar
Björg Tysdal	Moe	Nestleiar
Ola	Hedstein	Styremedlem
Jofrid Torland	Mjåtveit	Styremedlem
Rhys	Evans	Styremedlem, tilsettrepresentant
Cato	Lassen	Studentrepresentant

Varamedlemmer i same periode har vore:

1.Olav	Røysland
2. May-Sissel	Nodland
3. Solbjørg	Tveit Wiig
Greta	Todnem (studentrep)
Johan	Barstad (tilsettrep)

Rektor Dag Jørund Lønning, økonomiansvarleg Mikkjell Lønning og administrasjonsrepresentant Helene Sonkunkaew Tråsavik har møtt fast på styremøta. Styret har hatt 8 møte og handsama 32 bokførte saker.

1.1 Overordna vurdering frå styret av resultat, ressursbruk og måloppnåing

Grunna offentlege krav til eigarform i privat høgskuleutdanning, endra HLB organisasjonsform frå samvirkelag til stiftelse 31.12.19. Grunna denne endringa måtte HLB avviklast, og alle langsiktige fordringar måtte nedskrivas med totalt 1,2 mill. kroner. Dette blei eit tap for HLB og gav eit negativt årsresultat på 1,5 mill. kroner.

Høgskulen for landbruk og bygdeutvikling SA blei offisielt lagt ned 31.12.19. Frå 01.01.20 har høgskulen fått ny organisasjonsform og nytt namn. Ein heiter no Høgskulen for grøn utvikling Stifting (HGUT). Eit heilt nytt styre har og tredd inn.

1.2 Sentrale tilhøve for oppnådde resultat 2019

Avviklinga av HLB gjorde det nødvendig å nedskriva alle langsiktige fordringar, inkludert prosjektfordringar. Dette gav eit betydeleg negativt resultat. Undervisning var og eit underskotsforetak i 2019 (ikkje minst grunna få studentar i vårsemesteret), men prosjektinntekter og auka studentrekruttering i haustsemesteret har til ein viss grad kompensert for dette.

Grunna aukande interesse for fleire av dei «grøne» kursa våre, reknar me med ei auke i studentinntekter for 2020. Dette vil til ein viss grad senka behovet for prosjektinntekter, inntekter høgskulen har vore kritisk avhengig av i ei rekke år.

HLB stadfestar elles at alle transaksjonar med eventuelle nærstående har skjedd på marknadsmessige vilkår.

1.3 Prioriteringar 2020

Dei fremste prioriteringane i det komande året vil vere arbeid med å styrkje det økonomiske grunnlaget for HGUt gjennom auka inntekter og kostnadskontroll. Det er lagt stor vekt på å auke studentinntekter for 2020, og staben jobbar hardt med å få det til. Det kjem også til å vera fokus på oppdragsinntekter.

1.4 Vurdering av moglegheiter og utfordringar

Dei klart største utfordringane for høgskulen er økonomiske. Dei siste åra har skulen vore særskild avhengig av oppdragsinntekter for å overleve, og har måtta jobba hardt for å utvikla både studie- og oppdragsverksemd.

Aukande interesse for fleire av dei nye kursa våre innanfor bachelorgraden, gjer derimot grunnlag for gode framtidsutsikter på studentinntekssida. Dette kan letta litt på presset som dei ansatte har hatt for å skaffe oppdragsinntekter.

Me observerer elles at krava til rapportering har auka monaleg dei par siste åra. Dette legg beslag på stadig meir ressursar i ein liten administrasjon, ressursar som ein i røynda treng til inntektsskaping og sikring av studiekvalitet.

1.5 Likestilling, diskriminering og tilgjengelegheit

HLB var ein liten organisasjon som i 2019 hadde 5 fast tilsette, 1 midlertidig tilsett, og 2 med timeavtaler. Fem av dei tilsette var menn (62,5 %) og 3 (37,5 %) kvinner. Tre av dei fire som sist blei tilsett er kvinner, og HLB har fokus på likevekt mellom kjønn over tid.

Alle tilsette, uavhengig av kjønn og etnisitet, har hatt same rettar når det gjeld løn, arbeidsvilkår, forfremming og utviklingsmoglegheiter i organisasjonen. Løn fastsettast etter statens tariffavtale og blir vurdert på grunnlag av erfaring, utdanningsnivå og stilling hos kvar tilsett.

Liste over tilsette sine stillingskoder fordelt på kjønn:

- **1013 Professor:**

Kjønn:	Antall:	Prosentandel:
Kvinne	0	0
Mann	1	100
Sum	1	100

1 fast tilsett, 1 mann (100%)

- **1011 førsteamanuensis:**

Kjønn:	Antall:	Prosentandel:
Kvinne	0	0
Mann	2	100
Sum	2	100

1 fast tilsett, 1 med timeavtale. 2 menn (100 %)

- **1108 Forskar:**

Kjønn:	Antall:	Prosentandel:
Kvinne	1	100
Mann	0	0
Sum	1	100

1 fast tilsett, (kvinne (100%))

- **1008 Høgskulelektor:**

Kjønn:	Antall:	Prosentandel:
Kvinne	1	50
Mann	1	50
Sum	2	100

1 mann fast tilsett, 1 kvinne med timeavtale. Mann (50 %). Kvinne (50 %)

- **1408 Førstekonsulent:**

Kjønn:	Antall:	Prosentandel:
Kvinne	1	100
Mann	0	0
Sum	1	100

1 midlertidig tilsett, kvinne (100%)

- **1064 Konsulent:**

Kjønn:	Antall:	Prosentandel:
Kvinne	0	0
Mann	1	100
Sum	1	100

1 tilsett, 1 mann (100%)

Kjønnsdelt statistikk over arbeidstid

- **Stilling heiltid**

3 tilsette, 3 (100%) menn

- **Stilling deltid**

3 tilsette, 1 (33 %) mann og 2 (67 %) kvinner

Kjønnsbalansen i organisasjonen sine utval og organ:

- **Styret:**

Styret har 6 medlemmer og 5 varamedlemmer.

- 66,7 % av medlemmene i styret er menn, 33,3 % er kvinner
- 60 % av vararepresentantane er kvinner, 40 % er menn

- **Læringsmiljøutvalet (LMU)**

LMU har 5 representantar i 2019 (vår)

- 60% av LMU-representantane er kvinner, 40% er menn

LMU har 5 representantar i 2019 (haust)

- 60% av LMU-representantane er kvinner, 40% er menn

- **Studentrådet**

Studieåret 2018-2019

Studentrådet har 5 representantar

- 4 av medlemmene i studentrådet er kvinner, 1 av medlemmene er mann.

Studieåret 2019-2020

Studentrådet har 4 representantar

- 4 av medlemmene i studentrådet er kvinner.

I ein liten organisasjon med relativt få tilsette vil ei stilling eller eit verv utgjera mykje på statistikken. Ut i frå tala presentert ovanfor ser ein at det er ei relativt jamn kjønnsfordeling blant dei tilsette på alle nivå ved høgskulen og i HLB sine utval. Høgskulen er opptekne av å behalde likevekt mellom kjønn i baa stab og verv i organisasjonen over tid.

Med få representantar i dette utvalet vil det vere naturleg at kjønnsfordeling i prosent vil variere frå år til år. Skulen har likevel fokus på å prøve å få jamn fordeling mellom kjønn i studentverv.

1.6 Samfunnssikkerheit og beredskap

1.6.1 Gjennomføring/revidering av ROS analyse

HLB oppretta ROS-analyse i 2018, og denne er behandla i organisasjonsmøtet KALV. Det blei utarbeida eit system for informasjonsikkerheit i same år og dette blir behandla årleg av høgskulens leiing.

HLB/HGut har eigen drift og serviceavtale med Nordialog på server knytta til høgskulen. Kong Arthur AS leverer det studieadministrative systemet og Tripletex leverer regnskapsprogrammet som høgskulen nyttar. Ansvar for sikkerheita ligg hos dei respektive leverandørane av nettbaserte tenester.

1.6.2 Evaluering av kriseøvelsar

Det er ikkje gjennomført kriseøvingar i 2019

2. Introduksjon til verksemd og hovudtal

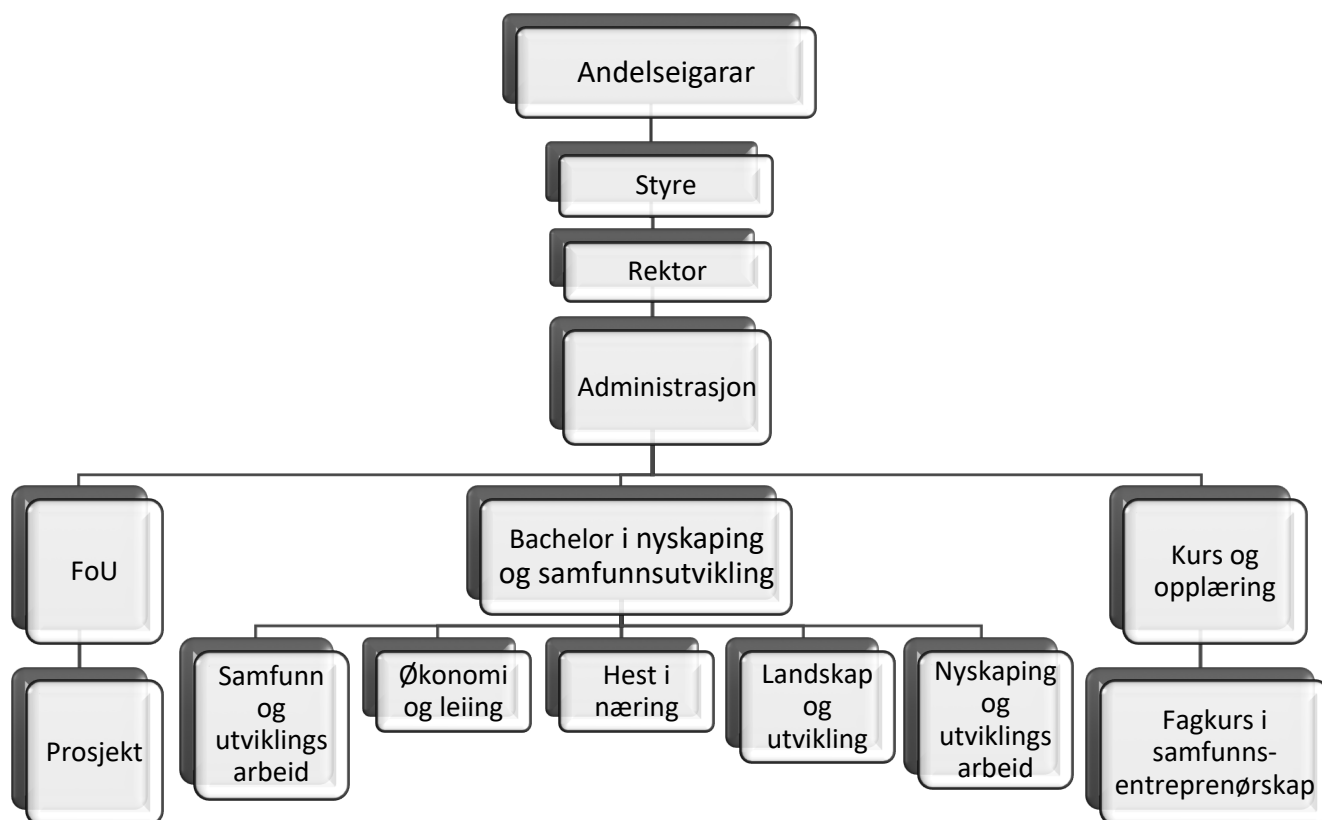
2.1 Om verksemda

HLB skal vera eit landsdekkande tilbod tilpassa trongen til norske bygde- og lokalsamfunn og behovet for ny kunnskap innanfor naturnær verdiskaping. Høgskulen var fram til 31.12.19 organisert som eit SA. Etter denne datoen er høgskulen organisert som ei stifting, og navnet blir endra til Høgskulen for grøn utvikling.

Høgskulen sitt motto er: Kunnskap for utvikling!

Kunnskap som blir produsert og formidla ved HLB/HGut skal i størst mogleg grad kunna setjast i aktiv bruk i lokale/regionale utviklingsprosessar.

Organisasjonskart HLB (gjeldande til og med 31.12.19 – den nye organisasjonen er sjølvstende og styret er øvste organ):

2.1.2 Tilsette

Tilsette 2019

Dag Jørund	Lønning	Rektor / Professor / Studieleiar NY 1
Johan	Barstad	Forskar/Studieleiar ØKS, SØV
Olav	Eggebø	Forskar/Studieleiar SU (delar av året)
Maria	Almli	Forskar (i permisjon)
Rhys	Evans	Førsteamanuensis/Studieleiar LSUT, HiN
Helene Sonkunkaew	Tråsavik	Studiekonsulent/informasjonsmedarbeidar
Mikkjell	Lønning	Økonomikonsulent
Daniel	De Lange	Førsteamanuensis – timeavtale
Eli-Grete	Høyvik	Forskar/Studieleiar Nyskaping 2 20%

2.1.3 Studietilbod

I 2019 har høgskulen hatt desse studietilboda – rekna i 30-poengskurs innanfor bachelorgraden vår:

- Samfunn og utviklingsarbeid, modul I og II (SU I-II)
- Økonomi og leiing 1 (ØK1)
- Økonomi og samfunn (ØKS)
- Hest i Næring, modul I (HiN I) – Vår 2019 (ikkje haust)
- Landskap og Utvikling (LSUT)
- Nyskaping og utviklingsarbeid, modul I og II (NY I – II)
- Fagkurs inn-på-tunet (10 studiepoeng)
- Sirkulær økonomi og verdiskaping (SØV)
- Regenerativt landbruk (RL)

2.1.4 Bemanning av kurs

År 1 BA Nyskaping og samfunnsutvikling

Samfunn og utviklingsarbeid (SU)

Olav	Eggebo	Studieansvarleg/forelesar
Frå haust 2019:		
Rhys	Evans	
Johan	Barstad	

År 2 BA Nyskaping og samfunnsutvikling

Økonomi og leiing

Johan	Barstad	Studieansvarleg og forelesar
Daniel	Lange	Ansvar for den bedriftsøkonomiske biten

År 2 BA Nyskaping og samfunnsutvikling

Hest i Næring/Landskap og Utvikling

Rhys	Evans	Studieansvarleg og forelesar
------	-------	------------------------------

År 2 BA Nyskaping og samfunnsutvikling

Sirkulær økonomi og verdiskaping

Johan	Barstad	Studieansvarleg og forelesar
-------	---------	------------------------------

År 2 BA Nyskaping og samfunnsutvikling

Regenerativt Landbruk

Dag Jørund	Lønning	Studieansvarleg og forelesar
------------	---------	------------------------------

År 3 BA Nyskaping og samfunnsutvikling

Samfunn og utviklingsarbeid (SU)

Dag Jørund	Lønning		Studieansvarleg og forelesar
------------	---------	--	------------------------------

2.1.5 Studentrådet

Studieåret 2018/2019

Studentrådet som blei valt hausten 2018, har desse medlemmane:

Cato	Lassen	Leiar	BA
Marte	Dale	Nestleiar	BA
Monica B.	Fuglestad	Sekretær	BA
Kristine	Vigrestad	Medlem	BA
Camilla Lid	Vihovde	Medlem	BA
Cato	Lassen	Styrerep. Høgskulestyret	
Marte	Dale	Representant STUT og LMU	
Monica B.	Fuglestad	Representant STUT og LMU	
Cato	Lassen	Representant STUT og LMU	

Studentrådet har hatt 1 møte og handsama 6 bokførte saker.

Studieåret 2019/2020

Studentrådet som blei valt hausten 2019, har desse medlemmane:

Marte	Dale	Leiar	BA
Tonje Berge	Eikeland	Nestleiar	BA
Helene S.	Tråsavik	Sekretær	BA
Sissel Anita	Kobro	Medlem	BA
Monica B.	Fuglestad	Varamedlem	
Kristine	Vigrestad	Varamedlem	
Ida Refsland	Mostafa	Varamedlem	

Studentrådet har hatt 1 møte og handsama 5 bokførte saker.

2.1.6 Læringsmiljøutval (LMU)

LMU skal halda oppsyn med læringsmiljøet ved høgskulen.

Representantar vår 2019

- Cato Lassen, leiar
- Marte Dale, student
- Monica B. Fuglestad, student
- Fra administrasjonen:
- Dag Jørund Lønning, rektor
- Rhys Evans, tilsett
- Christel Bachmann Barbo, tilsett

Representantar haust 2019

- Cato Lassen, leiar
- Marte Dale, student
- Monica B. Fuglestad, student
- Fra administrasjonen:
- Dag Jørund Lønning, rektor
- Rhys Evans, tilsett
- Helene S. Tråsavik, tilsett

LMU rapporterer til styret om HLB sitt arbeid med læringsmiljøet.

LMU har hatt eitt møte i 2019. Normalt vil det vere minst to årlege møter i LMU (vår og haust).

2.1.7 Studieutval (STUT)

Kvart år har HLB arrangert eit felles møte for alle studieansvarlege. Dette møtet arrangerast for å evaluere kvaliteten på studieplanar og kurs og sikre at dei er i tråd med gjeldande regelverk til ei kvar tid.

Om STUT (henta frå kvalitetshandboka):

Samansetning:

- Rektor med representant frå administrasjonen som vara
- Alle studieansvarlege ved HLB
- Minst to studentrepresentantar, hvor éin skal vera fra studentrådet.

Utvalet vel leiar for periode på 2 år.

Oppgåver

- A) Kontrollera sjekklistar for kvart emne/kurs og at studieplanar er i samsvar med studietilsynsforordninga og dei vilkåra som gjeld for den akkreditering høgskulen har fått
- B) Utvikling av studieplanar (innhald og kvalitet)
- C) Sikre at pensum og undervisning er eigna til å sikre kandidatens kompetanse i relasjon til måla i studiet.
- D) Kontrollere at alle kurs er i tråd med bachelorgradens overordna læringsmål
- E) Sikre at undervisninga byggjer på relevant forskning
- F) Kontrollere at eksamens- og vurderingsformene er tilpassa undervisning og rettleiing som blir gitt og skal vere eigna for å nå måla i studiet

Innkalling med sakliste skal vera skriftleg, og det skal skrivast referat frå alle møter.

Det skal heldes to møter kvart studieår (haust og vår)

Referatet skal formidlast til Studentrådet og Læringsmiljøutvalet (LMU). STUT er likestilt på lik linje med andre utval.

STUT har ansvar for å kontrollera at endringar vedteke i utvalet blir følgt opp mellom kvart møte.

STUT skal rapportera til styret minst éin gong i året gjennom *Årsrapport for kvalitet i utdanninga*.

STUT hadde 3 møter i 2019. Det første møtet var eit møte frå føregåande år som blei utsett.

Representantar vår 2019:

- Dag Jørund Lønning, rektor
- Christel Bachmann Barbo, administrasjonsrepresentant
- Johan Barstad, studieleiar
- Rhys Evans, studieleiar
- Marte Dale, student
- Monica Birkeland, Student

Representantar haust 2019:

- Dag Jørund Lønning, rektor
- Helene S. Tråsavik, referent

- Rhys Evans, studieleiar
- Cato Lassen, student
- Marte Dale, student
- Monica Birkeland, Student

2.1.8 Studieturar

• SU 1: Studietur til Skottland.	Reiseleiar Olav
• SU 2: Studietur til Kvitsøy.	Reiseleiar: Olav Eggebø
• Nyskaping I. Studietur til Grüne Woche, Berlin.	Reiseleiar: Dag Jørund Lønning
• ØK 1: Studietur til Tsjeckia.	Reiseleiar: Johan Barstad
• NY 2: Studietur til Balestrand	Reiseleiar: Eli Grete Høyvik
• HiN: Studietur til Frankrike	Reiseleiar: Rhys Evans

2.1.9 Studiesenteret

Samarbeid med studiesenteret.no gjer studia på HLB tilgjengeleg for studentar i heile landet. Sentralt i samarbeidet er visjonen om å jobbe mot ein utvida integrert modell der høgskulen, lokalt næringsliv og verkemiddelapparat kan samarbeide i eit verdiskapande nettverk.

Studiesenteret.no er eit nasjonalt nettverk for utdanning og livslang læring og organiserer i dag ca 40 studiesentra i 15 fylker. Dei distribuerer studiar frå norske utdanningsinstitusjonar til regionar og lokalsamfunn og fungerer som kontaktpunkt mellom utdanningsinstitusjonar og lokalsamfunn. HLB har fått gode tilbakemeldingar frå både studentar, studiesenter og forelesarar.

Følgjande studiesenter deltar i prosjektet studieåret 2018/2019:

- Tynset
- Tinn
- Askim
- Moss
- Valdres
- Nord-Troms

- Vadsø
- Vefsn

Følgjande studiesenter deltar i prosjektet studieåret 2019/2020:

- Kvam
- Askim
- Meløy
- Rauma/Åndalsnes
- Vadsø
- Vefsn
- Kragerø
- Nord Troms
- Orkdal
- Gjøvik/Dokka
- Eidfjord

2.1.10 Marknadsføring

HLB er ein liten organisasjon med eit sær avgrent marknadsbudsjett. Dette gjer at me må vera veldig poengterte og målretta i valet av promoteringskanalar. Erfaringa vår frå dei siste tre åra viser at «vanleg» annonsering har lite eller ingen effekt.

Det som verkar er:

1. At me er synlege i offentleg debatt og i media (redaksjonelt).
2. At studentane våre er nøgde og difor gode ambassadørar.
3. At me har ei god, oppdatert heimeside og er synlege i sosiale media.
4. Bruk av studiesenternetverket.

Her meiner me å ha lukkast godt. HLB er, sett i forhold til storleiken vår, sær mykje i media.

Vår utviklingsorienterte kunnskapsprofil gjer oss til ein relevant samarbeidspartner/kunnskapsformidlar i lokale/regionale utviklingssatsingar. Dette viser seg å vera sær interessant også for media.

Me får elles gode tilbakemeldingar frå studentane våre, både når det gjeld læringsmiljø og læringskvalitet. Dei tillitsvalde blant studentane rapporterer om få negative kommentarar.

Pr 31.12.2019 har HLB over 5400 følgjarar på Facebook. Jamn og stor auke over dei siste åra er eit signal om at HLB er samfunnsaktuelle og flinke til å formidle interessante tema.

2.2 Utvalde hovudtal

2.2.1 Studenttal

Talet på studentar på dei ulike modulane i 2019

Fag	Kode	Vår	Haust
-----	------	-----	-------

Samfunn og utviklingsarbeid I (første år BA)	SU1	7	12
Samfunn og utviklingsarbeid II (første år BA)	SU2	10	11
Landskap og Utvikling	LSUT	6	0
Nyskaping I	NY I	4	9
Nyskaping II	NY II	7	5
Hest i Næring HN	HiN	0	0
Regenerativt Landbruk	RL	0	19
Økonomi og leiing I	ØK I	7	0
Sirkulær økonomi og verdiskaping	SØV	0	8

2.2.2 Tilsette

HLB har i 2019 hatt 5 fast tilsette og ein midlertidig tilsett. 3 av dei 5 fast tilsette er menn i fulltidsstilling. 1 mann og 1 kvinne har redusert stilling. Den midlertidig tilsette er kvinne.

2.2.3 Eigarar

HLB var fram til 31.12.19 organisert som eit SA, og hadde pr. 01.01.19 95 eigarar innanfor organisasjonar, næringsliv og forvaltning. Totalt 622 andeler.

2.2.4 Omsetning og statstilskot

HLB har hatt ein nedgang i omsetning på 69 696 kroner sidan 2018. Nedgangen er forklart i styrets fråsegn.

I løpet av 2019 har HLB motteke 2 576 000 kroner i statstilskott frå Kunnskapsdepartementet.

Årsresultatet viser eit underskot på kr 1 503 566 og ein eigenkapital på minus 747 767 kroner. Dette skyldes som nevnt avvikling av HLB og nedskriving av langsiktige fordringar.

2.2.5 Totale inntekter

Inntektene gjennom året er på totalt 5 836 847 kroner. Desse består hovudsakleg av statstilskott, studieavgift og oppdragsmidlar.

3. Aktivitetar og resultat i 2019

Høgskulen for landbruk og bygdeutvikling har hatt som mål å vera ein aktiv partner for utvikling av kunnskap, kompetanse og entreprenørskap i norske lokalsamfunn. Dette har høgskulen jobba aktivt med gjennom forskingsaktivitet og utviklingsarbeid.

HLB har tilbydd undervisning på høgskulenivå innan nyskaping og samfunnsutvikling og har vore tilgjengeleg for studentar i heile landet.

3.1 Sektormål 1: Høg kvalitet i utdanning og forskning

Mål for verksemda

Høgskulen for grønn utvikling (HGUt) tilbyr studiar for nyskaparar innanfor naturnært landbruk, for bygde- og lokalsamfunnsutviklarar, etablerarar, for rådgjevarar og tilretteleggjarar, og til dei som vil arbeida med utviklingsoppgåver i organisasjonsliv eller offentleg sektor. Undervisninga er basert på forskingsbasert kunnskap innan pedagogikk, nyskaping/entreprenørskap, bygdeutvikling, landbruks-/bygdeøkonomi, antropologi, samfunnsgeografi, økologi og miljølære. HGUt legg stor vekt på *utviklingskompetanse* både i forskning og formidling, og har *Kunnskap for utvikling!* som slagord. Målsetjinga for høgskulen er å produsera og formidla *kunnskap for livskraftige lokalesamfunn*.

Studia blir gjennomførte både på heiltid og deltid, og er lagt opp slik at dei kan gjennomførast av folk som er yrkesaktive. Studentane blir tekne opp enten på grunnlag av formell studiekompetanse eller, i nokre få tilfelle, basert på godkjenning av realkompetanse. Dei fleste studentane er relativt vaksne.

Eksamensresultata og tilbakemeldingane har vore gode frå studentane som har gjennomført eitt eller fleire av studia som HGUt tilbyr. Resultata er kvalitetssikra med bruk av eksterne sensorar på avsluttande eksamenar.

Av dei studentane som startar opp, er det svært få som ikkje fullfører. Vidare er det lite stryk til eksamen.

I 2014 tok HLB imot Erasmuscharteret frå EU-kommisjonen, som ein av tre norske aktørar.

Studiar, studentar og studiepoeng

Høgskulen for landbruk og bygdeutvikling hadde i 2019 105 registrerte studentar på 30-poengseiningar. Dette er ein liten auking får 2018 (93 registrerte). HLB har likevel eit stabilt studenttal. Det var registrert 103 studentar i 2017 og 93 studentar i både 2015 og 2016.

Det er ein liten oppgang frå 1300 produserte studiepoeng i 2018 til 1350 produserte studiepoeng i 2019.

Det er naturleg at studiepoengproduksjonen varierer litt frå år til år. Likevel har talet produserte studiepoeng vore relativt stabilt dei siste åra. Høgskulen jobbar stadig for å få inn fleire studentar og held fram med å gjere studiane tilgjengelege i heile landet via studieseteret.no. Det er godt kollektivtilbod nokre minuttar frå høgskulen, og det er og eit godt bibliotek tilgjengeleg i Bryne sentrum, i tillegg er det ikkje langt til kaféar og butikkar. Dette meiner me vil kunne bidra til å gjere høgskulen meir attraktiv.

Høgskulen har i kalenderåret 2019 hatt studentar på bachelorkursa Samfunn og utviklingsarbeid modul 1 og 2, Landskap og Utvikling (vår), Økonomi og leing modul 1 (vår), Regenerativt landbruk

(haust), sirkulær økonomi og verdiskaping (haust) og Nyskaping og samfunnsutvikling modul 1 og 2. Dei aller fleste søker no opptak til HLB sin bachelorgrad.

Fagmiljø

Høgskulen skal ha eit sterkt og aktivt fagmiljø innanfor lokalsamfunnsutvikling og regenerativ utvikling.

I løpet av 2019 arbeidde HLB med forskingsoppdrag knytt til tema som dialogbasert arealutvikling, natur- og kulturbasert nyskaping, landskapsutvikling/jordvern, regenerativt jordbruk og næringsutvikling både nasjonalt og internasjonalt. Resultat og erfaringar frå dette arbeidet er i dag trekt aktivt inn i undervisninga ved høgskulen for å sikra forskingsbasert undervisning av høg kvalitet.

Våre internasjonale kontaktar og nettverk vart stadig vidareutvikla gjennom deltaking i ulike EU-program, COST-nettverk, EØS-program, internasjonale kunnskapsnettverk og via invitasjonar til å halda foredrag internasjonale konferansar og seminar.

Knytta til publisering av *Jordboka – det fantastiske universet under føtene våre* og *Jordboka 2 – Nærare naturen* (beskrive i punkt 3.2) har HLB har no ei aktiv satsing på det naturnære framtidslandbruket. Forskingsmiljøet ved HLB har registrert stor interesse for temaet og vil helde fram med å vidareutvikle fagkunnskapen om det høgproduktive og klimapositive framtidslandbruket.

Publisering og ekstern kontakt

All fagleg produksjon i 2019 er innanfor HLB sin fagprofil og satsingsområde.

1. Bøker/antologiar

Lønning, Dag Jørund: *Jordboka 2. Nærare naturen. Inn i det kompostmoderne*. Forlaget Nyskaping

2. Artiklar i fagfelleverderte tidsskrift

3. Interne rapportar

HLB Arbeidsrapport nr. 1, 2019: Budsettmodellen. Kan arealkrevjande utbyggingar bli pilotar for miljø- og samfunnsnytte (Dag Jørund Lønning)

4. Foredrag, media og anna formidling

HLB har hatt omfattande føredragsverksemd i 2019, hovudsakleg ved rektor Dag Jørund Lønning. Rektor har vore rundt i heile landet på ymse føredrag om regenerativt landbruk og sirkulær økonomi. Det har også blitt publisert ei rekke kronikkar og blogggar om dette temaet.

3.1.1 Kvantitativ Styringsparameter

Studieprogresjon

4 studentar blei uteksaminerte med bachelorgraden vårsemesteret 2019. 6 studentar starta opp på bachelorprogrammet i 2016.

Høgskulen si undervisning er samlingsbasert, difor er det mogleg å kombinera jobb og studiar. HLB sine studentar er relativt vaksne og kombinerer gjerne utdanninga med anna arbeid. Dette er ei av grunnane til at fleire av studentane veljar å studera deltid.

HLB held fokus på tett oppfølging og god dialog med studentane. Når studentar meldar frå om at dei ønsker å avslutta studiet vil administrasjonen undersøke kva som er årsaka for valet. Kombinasjon av jobb og studia er og den vanlegaste grunnen for at nokre av studentane våre vel å avbryte studiane, det blir for travelt å gjennomføre med jobb og familie utanom.

HLB lagar podcast av dei fleste førelesningane. På dette viset er førelesningane tilgjengelege for studentane på læringsplattforma *moodle*. Framover skal HLB sjå nærmare på moglegheita for å leggje ut nokre av førelesningane på nett med bilde og presentasjon (video). Fleksibiliteten dette vil gje kan bidra til å hjelpe fleire av studentane våre til å gjennomføre studiane til normert tid.

Tett oppfølging og god dialog med studentane våre er viktig både under og mellom samlingane. Vi har og formelle rutinar for møte med dei valde studentrepresentantane. Det er og oppfølging av studentar i etterkant.

Tal frå studiebarometeret viser at studentar gjennomsnittleg brukar 44,1 timar på studiane sine kvar veke, fordelt på:

- Læringsaktiviteter organisert av HLB - 12,8 timer
- Egenstudier – 15,8
- Betalt arbeid – 15,5

3.1.2 Kvalitativ styringsparameter

Organisasjonens arbeid for å sikre studentanes læringsutbytte

I bachelorstudiet i nyskaping og samfunnsutvikling skal studentane læra å sjå med nye auge på ressursane dei har rundt seg; dei menneskelege, dei naturbaserte, dei kulturelle, dei sosiale og økonomiske. Dei skal læra å ta i bruk ressursane på nye måtar og slik verta aktive utviklarar og pådrivarar i forhold til eigen livssituasjon og eige miljø.

Bachelorstudiet vil gi grunnleggjande kunnskap om utviklingsarbeid og sosial, kulturell og økonomisk verdiskaping. Høgskulen har Kunnskap for utvikling som sin hovudvisjon. I tråd med denne visjonen skal studiet synleggjera og gje grunnleggjande kunnskap om det handlingsrom me har som menneske til å påverka framtida i positiv retning. Studiet skal stimulera til skaparglede, kreativitet og entreprenørskap, og legg difor også opp til aktivt samarbeid med forvalting, nærings- og organisasjonsliv.

OPPBYGGING AV BACHELORSTUDIET I NYSKAPING OG SAMFUNNSUTVIKLING

Grada er bygd opp av studia:	Studiepoeng
Studieår 1: Obligatorisk: Samfunn og utviklingsarbeid: Grunnleggjande utviklingstenking, metode kunnskap, innføring i utviklingsarbeid	60
Studieår 3: Obligatorisk: Nyskaping: Kreativitet, ressursutvikling, produktframtaking, sjølvvalt bacheloroppgåve	60
Studentane kan 2. studieår velja mellom:	
Økonomi og samfunn: Økonomisk metode i samfunnsperspektiv, framveksten av økonomifaget	30
Sirkulær økonomi og verdiskaping: Verdspotensialet i sirkulærøkonomi, korleis skape verdiarbasert på gjenbruk, fokus på regenerativt landbruk, framtidsretta driftformer, praktisk retta	30
Landskap og utvikling: Møte mellom menneske og fysisk miljø, landskap som ressurs, utforsker nye utfordringar og potensial	30
Regenerativt landbruk: Samspel mellom menneske og dei mangfelte naturressursane i landbrukslandskapet, byggjer på grunntankane i Jordboka av Dag Jørund Lønning	30
Hest i næring: Går nærare inn i eit breitt spekter av hesteverksemder og måtar å bruka hesten i næringsutvikling, brei forståing av hesten si rolle i norsk bygdeliv og identitet	30

Kvart av dei obligatoriske eller valfrie enkeltstudia som inngår i graden er lagt opp som to bolkar, kvar på 30 studiepoeng. BA-studiet kan såleis takast på deltid med 30 studiepoeng pr. år, eller som heiltidsstudium med 60 studiepoeng pr. år. Avhengig av arbeidsinnsats vil såleis heile graden kunna gjennomførast innanfor ein periode på 3 til 6 år. Undervisninga er organisert i samlingar ein eller to gongar i månaden frå september til juni.

Mappeevaluering blir nytta som vurderingsform i alle kurs. Dette sikrar at studentane jobbar jamt med faga heile semesteret. Det er oppgåver mellom alle samlingar slik at studentane får tilbakemelding frå studieansvarleg gjennom heile studieåret.

Bacheloroppgåva er på 20 studiepoeng og er lagt til siste semester i det tredje studieåret (Nyskaping). Den skal vera eit sjølvstendig utviklingsrelatert arbeid som synleggjer at studenten har kunnskap om og forståing av verdiskapingsprosessar og kjeder/nettverk frå ide til produkt/tiltak/verksemd. Arbeidet skal og synleggjera at studenten har grunnleggjande kunnskap om datainnsamling og forskingsmetode. Studenten får utnemnt personleg rettleiar innanfor fagstaben ved HLB/HGUt.

HLB/HGUt er involvert i ei rekkje forskings- og utviklingsoppgåver knytt til nyskaping, entreprenørskap og bygde-/samfunnsutvikling. Høgskulen legg stor vekt på å involvera BA-studentar

aktivt i fou-arbeid der dette er mogleg. Slik involvering gjev brei tematisk kunnskap og utvida kjennskap til forskingsmetode.

Forskinskvalitet på institusjonens satsingsområde

Høgskulen skal vera eit viktig og aktivt kunnskapsmiljøet for lokalsamfunnsutvikling og regenerativt utvikling i Noreg.

Alle aktive forskingsprosjekt er knytt til satsingsområde innan fagretninga vår. Me har fokus på framifrå kvalitet på vårt arbeid, som reflekterast i gode resultat og tilbakemeldingar i våre prosjekt.

Høgskulen er mest retta mot aksjonsforskning, og har difor ikkje fullt så mange publikasjonspoeng å vise til, men har ei brei portofolio av prosjekt knytt opp mot næringsliv i Noreg og utlandet. Dei mest relevante resultatindikatorane våre er difor dekking av prosjekt i media, som har vore omfattande. Prosjektaktivitetane vore har fått mykje merksemd, og har ført til debatt om tema me satsar på.

I 2019 blei hedersprisen Årets Meitemark udelt til rektor Dag Jørund Lønning. Prisutdelar var Økologisk Norge, og Lønning fekk prisen for sitt langvarige og sterke fagarbeid for utviklinga av eit naturnært landbruk i Noreg.

Bildet er henta fra Økologisk Norge si heimeside

Samspel mellom forskning og utdanning

Høgskulen har ein tett samanheng mellom forskning og utdanning, der alle førelesarane våre er aktivt involverte i fleire prosjekt. Dette blir formidla direkte til studentane, då delar av vårt pensum er basert på eigne forskingsarbeid. Studentane har hatt moglegheit til å delta direkte i prosjekta våre, for å gi dei erfaring med prosjektarbeid innan våre fagområder. Ved studentdeltaking gir me dei praktisk retta kompetanse, som byggast opp av teoretisk kunnskap frå førelesingar.

Me har eit formelt krav om at alle førelesarar skal drive med forskning, for å fremme kompetanse i staben. Me held heile den faglege staben oppdatert på aktive prosjekt, samt gir dei moglegheit til å vere med på utvikling av prosjektet.

Utvikling av fagmiljøet vårt skjer ved stor oppdragsverksemd.

Deltaking i Horisont 2020 og Erasmus+

I 2017 blei HLB partner i prosjektet *Social farming in higher education (SoFarEDU)*, eit Erasmus+-prosjekt som strekk seg over tre år. Prosjektet skal jobbe fram læreplanar for høgare utdanning innan grøn omsorg (social farming). Læreplanane som blir utvikla i prosjektet skal vere relevante på tvers av landegrenser. Overordna mål i prosjektet er å forbetre standardarden på kvalitet innan grøn omsorg (social farming) i Europa.

Nye HGUt er med i ei rekke søknader i den nye runden av EØS-damarbeid mellom Noreg og land i Aust-Europa.

3.2 Sektormål 2: Forsking og utdanning for velferd, verdiskaping og omstilling

Høgskulen formidlar kompetanse som er direkte retta mot verdiskaping og omstillingsprosessar. Både forskning og utdanning ved HLB er utviklingsorientert, og handlar om at ein skal byggje vidare på dei ressursane ein allereie har, og å kunne sjå dei i eit nytt ljøs.

Utvikling må skje frå grasrota, gjennom dialog og mobilisering. Høgskulen har spesialisert seg på å bruka metodar som dialog, mobilisering og brei deltaking på tvers av interessegrupper og sektorar for å få til berekraftig utvikling.

HLB har særst gode erfaringar og har fått positive tilbakemeldingar på denne tilnærminga i prosjektarbeid.

HLB satsar på framtidsretta landbruk

I 2017 lanserte professor ved HLB, Dag Jørund Lønning, *Jordboka – det fantastiske universet under føtene våre*. Kunnskapen som blir presentert i boka har skapt stort engasjement i heile Norge og i utlandet. Arbeidet utfordrar etablerte «sanningar» om kva landbruk er og kan vera. I 2019 kom oppfølgjaren *Jordboka II*. Også denne har fått veldig mykje merksemd.

Bøkene set fokus på:

- Korleis kan landbruket bli både langt meir produktivt og langt meir klima-/miljøvennleg
- Om molda kan vera det aller mest effektive klimatiltaket?
- Ulike perspektiv på forholdet mellom menneske og mold: Vart samspel. Brutal øydelegging. Draumen om nærleik til naturen.

Med utgangspunkt i dette arbeidet vil HLB/HGUT halde fram med å utforska korleis den nye kunnskapen om kva mold er og *gjer*, kan bana veg for nye og uhyre produktive samspel mellom menneske og dei skapande kreftene under føtene våre. Eit slikt samspel kan både revolusjonera matproduksjonen, føra mennesket nærare naturen, og til og med redda klimaet vårt. Skal me lukkast, må mykje endrast; tenkemåtar, handlemåtar, politikk, forvalting, osv.

Den største kunnskapsutfordringa me står overfor i dag, er å oppnå ei langt betre forståing av naturen sine eigne produktive krefter og korleis me kan spela på lag med desse.

Framtidsretta landbruk vil ha ei sentral rolle i forskingsarbeidet ved HLB/HGUT framover. I 2019 har høgskulen registrert ei stor interesse for temaet frå fleire hold: politikarar, organisasjonar, potensielle studentar og andre interessentar.

Høgskulen har jobba aktivt med å implementere kunnskapen frå Jordboka inn høgskulens i bachelorgrad, og to nye kurs blei lansert allereie hausten 2019 som eit resultat av dette arbeidet:

- Regenerativt landbruk – 30 stp
- Sirkulær økonomi og verdiskaping – 30 stp

Forsknings- og utviklingssatsingar 2019

Følgjande prosjekt har vore aktive:

1. Jordboka II – Nærare naturen

I 2017 blei Jordboka publisert. Boka er den første populærvitskaplege og allment retta boka på norsk om den levande matjorda. Boka tar for seg mellom anna biologiske og kulturhistoriske sider ved matjorda, status for verda sine jordressursar, og miljø- og klimautfordringar knytte til jorda og utnytting av jord som produksjonsressurs. Boka er i første rekke retta mot allmennmarknaden, men og aktørar innanfor landbruket.

Jordboka blei lansert i ei fullsett Storstove på Bryne. Seminaret vart opna med korte helsingar frå styreleiar i HLB, Odd Arild Kvaløy, ordførar i Time, Reinert Kverneland, og fylkesordførar i Rogaland, Solveig Ege Tengesdal.

I 2018 blei oppfølgjaren, Jordboka II, skriven. Denne blei lansert på Bryne i mars 2019. Forfattar og professor ved HLB/HGUT, Dag Jørund Lønning, beskriv boka slik:

- Boka som viser veg ut av forbrukarsamfunn og industrilandbruk - og inn i den naturnære, kompostmoderne framtida.

Kunnskapen denne boka bygger på vil bli sentralt i utviklinga av HLB/HGUT sin faglege retning framover.

Då Jordboka II blei lansert blei det holdt arrangement som sist i Storstova. Arrangementet strekte seg over to dagar.

Den første dagen var sjølve lanseringa av boka i fokus, og høgskulen inviterte nokre av dei fremste i verda på fagområdet for å halde foredrag. Dag to var det organisert workshops for deltakarane.

2. Nettverk for regenerativt landbruk

I samband med lanseringa av Jordboka 2 tok HLB initiativ til å opprette eit nettverk rundt regenerativt/naturnært landbruk. Der blir det delt informasjon om arbeidet i sektoren både nasjonalt og internasjonalt. Medlemmar kan komme med innspel, og vil kunne bli inviterte som potensielle prosjektpartnerar i høgskulen sitt arbeid rundt temaet.

3. Arealkrevjande utbyggingar som miljø- og samfunnspilotar?

Akselererande klimaendringar og katastrofale naturmangfalds- og matjordstap tvingar oss alle til å tenkja nytt. Dette gjeld også i planlegging og gjennomføring av arealkrevjande utbyggingar. Negative miljøpåverknader (t.d. klimautslepp) må kuttast, og samtidig må ny kunnskap om m.a. karbonfangst, bygging av matjord og tilrettelegging for biologisk mangfald byggjast inn i prosjektdesign.

HLB har utarbeida ein arbeidsrapport i forbindelse med dette arbeidet, og der blir det presentert ein modell for effektivt å identifisera og synleggjera ei utbygging sine kostnader og inntekter – hovudsakleg på miljøside.

4. Kurs: Inn-på-tunet

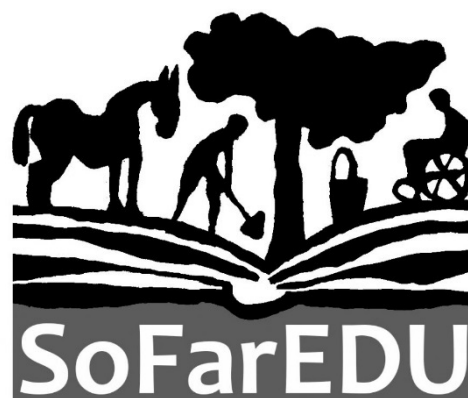
HLB har samarbeida med Inn på TUNET Nettverket i Møre og Romsdal om utvikling av kurs. I dette samarbeidet leverte HLB eit skreddarsydd tilbod til inn-på-tunet brukarar som fokuserer på dei faglege og praktiske utfordringar IPT-tilbydarar vil møte. Kurset brukte same modell som Samfunnsentreprenørskapskurset (eit kurs HLB allereie tilbyr).

Prosjektleder: Johan Barstad

5. Social farming in higher education

Prosjektet *Social farming in higher education* skal jobbe fram læreplanar for høgare utdanning innan grøn omsorg (social farming). Læreplanane som blir utvikla i prosjektet skal vere relevante på tvers av landegrensar. Overordna mål i prosjektet er å forbetre standarden på kvalitet innan grøn omsorg (social farming) i Europa.

Prosjektleder i HLB: Rhys Evans

6. Regenerativt landbruk Voss

HLB er den einaste kunnskapsinstitusjonen i landet med eit fagmiljø innanfor regenerativt landbruk. I eit forprosjekt, eigd av Voss kommune, skal høgskulen utvikla grunnlagskunnskap for ei mogleg større satsing på regenerativt landbruk i Voss både som klimatiltak og som strategi for auka produktivitet pr. arealeining.

Hovudmål i prosjektet er å utforska og utvikla regenerative dyrkingsteknikkar som både klimatiltak, fremjar av biologisk mangfald i matjord og som kjelde til auka produktivitet i landbruket i Vossaregionen. Voss kommune skal bli nasjonal pilotkommune for regenerativt landbruk. Prosjektet skal byggja og formidla erfarings- og forskingsbasert kunnskap om regenerative landbrukspraksisar til bønder, verkemiddelapparat, lokalpolitikarar og lokalsamfunnet generelt.

Prosjektleder: Dag Jørund Lønning

7. Verdiskaping i verdsarvområder

HLB er samarbeidspartner i prosjekt som skal etablere eit forskarnettverk med hovudmål å sjå verdiane til utmarksressursane på ein ny måte. Dette skal gjerast gjennom nye samarbeid og mellom primærnæringane og andre næringar nye forretningsmetodar.

Delmål for prosjektet er:

- Vurdere og prioritere forskingsbehov
- Utvikle kunnskap om berekraftige forretningsmodellar
- Posisjonere nettverket for eit større forskingsprosjekt.

Prosjektleder: Dag Jørund Lønning

8. Konsulentbistand folkehelse

HLB skal bidra til at Tysvær kommune får auka eigenkompetanse til å jobbe med medverking i lokale plan- og utviklingsprosessar (kvalitativ metode). Tysvær kommune ved folkehelsekoordinator er prosjektleder for eit lokalt nærmiljøprosjekt som del av eit treårig nasjonalt folkehelseprosjekt i regi av Helsedirektoratet. Dette nærmiljøprosjektet vil bli brukt som case i HLB sitt arbeid.

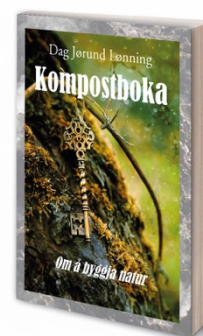
Prosjektleder: Johan Barstad

9. Kompostboka.

I 2019 skreiv forfattar og professor Dag Jørund Lønning «Kompostboka. Om å byggja natur», som blir gitt ut i begynnelsen av 2020. I samband med utgjevinga inviterer HLB/HGUt til ei storstilt feiring av den viktige og framveksande sirkulærøkonomien.

Kompost og kompostering – omdanning av organisk avfall til det viktigaste av alt, levande mold – er hovudtema for dagen, og dei frammøtte vil bli servert alt frå «kompostmoderne framtidsfilosofi» om korleis verdiskaping og naturbygging kan gå hand i hand i framtida, til svært så konkrete råd om korleis ein lagar og brukar kompost både i hagen og i komersiell dyrking i jordbruket.

(Arrangementet blei utsett pga korona-situasjonen)

3.2.1 Kvantitativ Styringsparameter

Samfunnsrelevans

HLB har hatt ei oppdragsinntening på 2 941 000 kroner (derav 1 317 700 studieavgift) i 2019. Dette er fordelt på 5,1 faglege årsverk, der ein person har vore i full sjukemelding i heile året og ein annan i 40

prosent stilling. Til tross for mykje sjukdom har me jobba hardt for å oppretthalde statusen vår som ein viktig samfunnsaktør og fagleg partner innan arbeidsområda våre, både regionalt og nasjonalt.

3.2.2 Kvalitativ Styringsparameter

Samfunnsrolle

HLB/HGUt er landets einaste integrerte fagmiljø for lokalsamfunnsutvikling og regenerativ utvikling. Både forskings- og utdanningsarbeidet har stor lokal og regional relevans. Høgskulen er aktivt inne som utviklingsaktør i ei rekke lokale/regionale satsingar, og våre studentar er leiande endringsaktørar i eigne heimbygder.

HLB/HGUt jobbar direkte inn mot lokale aktørar, samt kommunar og fylkeskommunar i vår oppdragsaktivitet. Då dei fleste prosjekta våre er finansierte av desse partane, har me eit nært forhold til lokalt næringsliv, og regionale aktørar. Me har fått ein leiande rolle knytt til våre faglege satsingsområde i regionen.

3.3 Sektormål 3: God tilgang til utdanning

HLB/HGUt samarbeider no med studiesenteret.no om alle ordinære BA-kurs. Samarbeidet skal gjere bachelorgrada i nyskaping og regenerativ utvikling tilgjengeleg for studentar i heile landet. Sentralt i samarbeidet er visjonen om å jobbe mot ein utvida integrert modell der høgskulen, lokalt næringsliv og verkemiddelapparat kan samarbeide i eit verdiskapande nettverk.

HLB/HGUt har lokale midt i Bryne sentrum. Lokalisering i det svært iaugefallande Serigstadbygget, midt i Bryne, gjev eit godt utgangspunkt for å bli meir synlege og tilgjengelege enn me har vore tidligare. HLB/HGUt satsar på at suverent kollektivtilbod og mange sosiale tilbod rett utanfor inngangsdøra vil bli viktig når det gjeld å trekkja nye studentar. I 2019 fekk me besøk på kontoret av fleire som la merke til høgskulen og som var interesserte i utdanningstilbodet vårt, fleire av desse valte å starte på BA-programmet same haust.

3.3.1 Kvalitativ Styringsparameter

Studiesenteret organiserer nær 40 studiesentra og har lokalar og ressursar tilgjengeleg i 15 fylker. Organisasjonen jobbar for at distrikts-Noreg skal ha same utdanningstilbod som dei store byane. Studiesenteret.no er offentleg eigd og har eit ikkje-kommersielt formål.

Samarbeid med Studiesenteret.no gir moglegheit til å skape små studentfellesskap der studentane bur og leggjar til rette for å nytte lokalsamfunnet sitt i oppgåver og case. HLB/HGut utdannar menneske til å sjå med framtidsauge på ressursane rundt seg og utviklingspotensialet i sitt eige miljø. Det er eit viktig poeng for høgskulen å få med studentar frå heile landet. På denne måten kan studentane lære av kvarandre, la seg inspirere, utveksle erfaringar og få verdifull kunnskap om utfordringar og tiltak som finnes rundt i bygdene.

HLB/HGut har fått gode tilbakemeldingar frå både studentar, studiesenter og forelesarar. Difor ønskjer høgskulen å fortsette med dette tilbodet i framtida og. Studentane deltar i undervisninga frå sitt lokale studiesenter. I tillegg er det mogleg å skapa små studentfellesskap og bruke lokalsamfunnet i oppgåver og case.

Følgjane studiesenter deltar i prosjektet i 2019:

- Tynset
- Kvam
- Valdres
- Vadsø
- Tinn
- Askim
- Moss
- Nord-Troms
- Vefsn
- Meløy
- Rauma/Åndalsnes
- Kragerø
- Orkdal
- Gjøvik/Dokka
- Eidsfjord

Høgskulen har gode erfaringar med denne typen fleksibel utdanningstilbod. Hovudutfordringa har vore å inkludera studiesenterstudentane i det sosiale klasse miljøet. Høgskulen har løyst dette med å leggje studieturane/praksisvekeane så tidleg som mogleg i semesteret slik at studentane får eit fysisk møte i starten på studieåret. Dette har fungert godt og skulen har fått gode tilbakemeldingar frå studentane. Eit anna tiltak for å inkludere studentane som er på studiesenter i det sosiale miljøet er å ha mikrofonane på i alle pausar. Slik kan studentane off-campus delta i samtalan mellom førelesningar. Administrasjonen held og fokus på å vere tilgjengelege for studentane som studerer via studiesenter slik at dei får same oppfølging og like rask respons som studentane på campus.

3.4 Sektormål 4: Effektiv, mangfoldig og solid høgare utdanningssektor og forskningssystem

Kunnskap som blir produsert og formidla ved HLB/HGUt skal i størst mogleg grad kunna setjast i aktiv bruk i lokale/regionale utviklingsprosessar. HLB/HGUt satsar og på internasjonale prosjekt.

3.4.1 Kvalitativ Styringsparameter

Langsiktig økonomisk planlegging

Budsjettet til HGUt skal reflektere vår satsing på forskning og utdanning, der målet er ein berekraftig og solid økonomi som kan støtte opp om våre aktivitetar. Me har likevel relativt låg omsetning, og jobbar hardt mot å byggje opp den økonomiske situasjonen for å gjere rom for utvikling av stab og kapasitet for forskning/utdanning.

Solide fagmiljø

HLB/HGUt har spissa fokus på dei områda me er gode på, og vil halde fram med å byggje staben innan dei områda. For augeblikket har me ingen planar om å utvide vårt faglege fokus med nye gradar, då me ønskjer å styrke eksisterande satsing.

3.4.2 Kvantitativ Styringsparameter

Kjønnsbalanse i faglege toppstillingar

I 2019 var det ingen kvinner tilsett som dosent eller prosessor ved skulen.

Effektivitet i utdanning

Sjølv om me har få fagleg tilsette, har me kapasitet for auka studenttal. Det er rapportert 254 studiepoeng per fagleg tilsett.

3.5 Midlar tildelte over kap. 281

HLB har ikkje motteke tiltaksmidlar over kap. 281. Vårt einaste tilskot er ordinært statstilskot (kap. 260).

4. Styring og kontroll i verksemda

4.1 Vurdering av internkontrollen

Vår vurdering er at høgskulen har god styring og kontroll. HLB/HGUt er ein liten og gjennomsiiktig organisasjon med to oppdrag; utdanning og forskning.

Utanom dei formelle organa og utvala er det god kommunikasjon mellom både leiinga, forskarane, forelesarane og administrasjon. Alle tilsette sitt på same gang (både fagstab og administrasjon) og det er dagleg kontakt mellom alle ledd.

I samanheng med arbeidet som starta i 2016 med utvikling og forbetring av HLB sitt kvalitetssikringssystem, har høgskulen definert og formalisert fleire utval og kommunikasjonsarenaer. I 2019 har det vore møter i alle utval og høgskulen fortsett å utvikle og forbetre disse arenaene.

Oversikt over dei ulike utvala ved HLB:

1. LMU- Læringsmiljøutvalet

Sjå skildring i punkt 2.1.6.

2. KALV - Utval for Kompetanse, administrasjon, læring og vurdering

Alle tilsette ved HLB/HGut samlast månadleg. Dette er ein arena som gir alle tilsette moglegheit til å komme med orienteringar og innspel. Faste punkt på møtet er:

- Orientering frå rektor
- Akkvisisjon
- Oppfølging/orientering om aktive prosjekt
- Studia/forelesningar

3. STUT - Studieutvalet

Beskrive i punkt 2.1.6

4. KU - Kunnskapsutvalet

KU er eit utval som synleggjer og drøfter kor HLB/HGut er i dag og kva retning høgskulen skal jobbe mot.

KU har som ansvar å:

- Kartlegge kunnskapen vi har
- Komme med innspel til aktuelle kunnskapstema
- Legge en kunnskapsstrategi for det kommande året

Samansetning KU:

- Rektor
- Alle studieansvarlege ved HLB/HGut
- Representant frå administrasjonen

Styreleier inviterast og på møta.

Det skal heldes minst eitt møte kvart år. Møtet blir lagt til hausten.

Det skal leggjast ved rapport frå KU i *Årsrapport for kvalitet i utdanninga*.

Høgskulen følgjer elles gjeldande lovar og reglar for private høgskular.

5. Vurdering av framtidsutsikter

5.1 Framtidige planar

Vår satsing på regenerativt landbruk og regenerativ utvikling har skapt stor merksemd og auka studentinntekter. Utvikling av både prosjekt, kurs og fagmiljø på dette feltet held fram.

Med eit stort behov i samfunnet for omstilling satsar HLB/HGut på å gjere kunnskap om involvering og deltaking i utviklingsprosessar tilgjengeleg for både offentleg og privat sektor. Som kunnskapsleverandør på nyskaping- og utviklingsfeltet skal HLB/HGut skal vere aktive formidlarar av både kurs og forskning til offentleg og privat sektor.

5.1.1 Risikovurdering

Risiko:	Tiltak:
Svikande oppdragsinntekter HLB er avhengig av at alle fagtilsette hentar inn prosjektmidlar.	HLB held fokus på akkvisisjon og på at alle fagtilsette aktivt søkar på forskingsmidlar, både kommunale, regionale, nasjonale og internasjonale. Det er faste møte (kvar månad) der alle tilsette har ein gjennomgåing av akkvisisjon. Alle fagtilsette har sjølvstendig ansvar for å skaffe oppdragsinntekter, men det er likevel viktig med eit forum der fagmiljøet samlast og har ei kunnskapsutveksling og idémyldring rundt framtidige oppdragsmulegheiter.

	Dette gir også ein god oversikt over søknadsaktivitet og at den heile tida er i tråd med høgskulen sitt samfunnsoppdrag.
Regional nedgang i nærområde Den regionale nedgangen i nærområde kan påverke både studenttal og oppdragsinntekter frå privat næringsliv. Statistikken visar at fleire studentar søker seg til utdanningar som gjer jobb i det offentlege, til dømes innan helse og utdanning	Organisasjonen satsar på å driva meir oppsøkande oppdragsverksamd. I tillegg til å søkja på utlyste prosjekt skal HLB sjå moglegheiter i både privat og offentlig sektor og aktivt presentere sin kompetanse der den er relevant. Høgskulen utdannar endringsagentar, utviklingskompetanse er nøkkelordet i bachelorgrada vår. Dette er viktig kunnskap i nedgangstider og difor er det viktig at organisasjonen er synlege på arenaer der omstilling er tema. Me har køyrd marknadsføringskampanje i sosial media med dette som tema. Me har også delteke på messer som har fokus på utdanning, moglegheiter og arbeid i ei tid for omstilling.
Lite kjent studietilbod HLB er ein liten aktør med relativt få studentar.	Me arbeidar kontinuerleg for å synleggjere studietilbodet. Blant anna brukar høgskulen studiesenternettverket aktivt for å gjere oss meir synlege nasjonalt. Me presenterer studietilbodet på relevante messer og sender ut marknadsføringsmateriell til aktuelle aktørar (t.d. vidaregåande skuler og karrieresenter i området). Det er og fokus på å vere synlege i media for å gjere kunnskapsmiljøet endå meir kjent. Med over 5500 følgjarar på Facebook når høgskulen ut til mange. Dette er ein viktig kanal for å marknadsføre studietilbodet. Me jobbar aktivt for å stadig vere meir synlege i sosial media. Bevisst fokus på god oppfølging og tilrettelegging for eksisterande studentar er og viktig for å gjere oss meir kjent og attraktive. Med relativt få studentar kan me følgje kvar enkelt tett opp. Dette er viktig for at eksisterande studentar vil anbefale studiane til potensielle søkarar. Flytting til nye lokale i Bryne sentrum (haust 2017) har gjort høgskulen meir synleg og tilgjengeleg.

Studietilbod som ikkje «automatisk» gir jobb	Studieleiarar har ansvar for å forberede studentane på å «selje inn» utdanninga til potensielle arbeidsgivarar. Det skal satsast endå meir på dette i år 3 av bachelorutdanninga i framtida. Entreprenørskap har og fokus i utdanninga. Fleire av studentane våre er i gong med/planleggar eigne føretak. Utdanninga gjer gode verktøy for å lukkast med dette.
Få tilsette ved HLB	Me jobbar aktivt for auke i både oppdragsinntekter og studenttal. Om høgskulen lukkast med dette vil det gje moglegheit å auke talet på tilsette. Arbeide med dette er skildra i tiltaka ovanfor.

5.1.2 Presentasjon av styret sitt vedtekne budsjett

Tabell : Budsjett 2020 og 2019 samt rekneskap 2019 og 2018

	Budsjett 2020	Budsjett 2019	Regnskap 2019	Regnskap 2018
Driftsinntekter				
Studieavgift	1 600 000	1 200 000	1 317 700	1 099 647
Statstilskot	2 772 000	2 555 000	2 576 000	2 545 000
Prosjektinntekter	1 800 000	2 950 00	1 802 939	2 024 396
Andre inntekter	150 000	175 000	140 208	237 500
Sum driftsinntekter	6 324 020	6 875 000	5 836 847	5 906 543
Driftskostnader				
Innleid undervisning, kurskostnader	300 000	230 000	279 008	194 161
Personalkostnader	3 339 086	4 256 691	3 562 265	4 018 571
Avskrivninger	70 000	100 000	21 230	61 100
IKT	455 000	425 000	352 656	456 698
Regnskap og revisjon	55 000	40 000	52 920	58 797
Reklame, markedsføring	150 000	250 000	189 203	146 737

Reise, diett	650 000	670 000	775 321	578 338
Andre kostnader	700 000	865 000	2 041 378	584 943
Sum driftskostnader	5 719 086	6 836 691	7 273 981	6 099 345
Driftsresultat	604 934	38 309	(1 437 134)	(192 802)
Netto finans	- 25 000	- 30 000	-66 432	- 55 572
Resultat før skatt	579 934	8 309	(1 503 566)	(248 374)
Skattekostnad	0	0	0	0
Årsresultat	579 934	8 309	(1 503 566)	(248 374)

Budsjettverknader av prioriteringar

HLB blei avvikla 31.12.19, og dermed måtte alle langsiktige fordringar nedskrivas. Oppnådd resultat for 2019 vart dermed sterkt negativt.

Men rammevilkåra for vidare drift framover er betre, blant anna på grunn av auking i den resultatbaserte delen av grunnfinansieringa og auka studentinntekter grunna vår satsing på grøn verdiskaping. Det blir derfor lettare økonomisk å driva høgskulen framover.

På kostnadssida har me gjort innstramingar og me får og mindre lønnskostnader grunna færre tilsette i 2020.

5.2 Utdanningskapasitet

HLB/HGut tilbyr ei bachelorgrad og har ingen planar om å utvide i breidda. Denne utdanninga er eit viktig bidrag til HLB/HGut si samfunnsoppgåve; å vere ein kunnskapsaktør og bidra til ei berekraftig utvikling av bygde- og lokalsamfunn. Fokus ved HLB/HGut er å ha eit spissa fagmiljø på nettopp dette område.

Det er fleire faktorar som påverkar moglegheit til auke av talet på studieplassar:

Alle våre førelesarar er involvert i forskingsprosjekt, dette er naudsynt både for å få tilstrekkeleg med oppdragsinntekter til drift, og for at institusjonen skal sikre kvalitet i utdanninga ved å gje studentane oppdatert og samfunnsrelevant kunnskap. Dette legg ei naturleg avgrensing på studenttalet og kor mange studentar som er mogleg å følge opp.

Førelsningsrommet ved høgskulen har ei avgrensing på 20 studentar som kan delta lokalt på Bryne. Samarbeidet med studiesenteret.no gjer det likevel mogleg å at fleire studentar kan delta via videokonferansesystem. Talet på studentar kan førebels ikkje overstige 20 pr. klasse, dette heng saman med kapasitet hos studieleiarar sett i samanheng med oppfølging av studentane.

Ved auka statstøtte kunne ein frigjere meir ressursar til førelsningsaktivitet, utviding av førelsningslokalar og teknisk utstyr slik at skulen kan køyre kurs parallelt.

6. Førebels årsrekneskap (inkl. leiingskommentar)

Førebels årsrekneskap med nøkkeltal kan lastast ned frå DBH sine nettsider.

Sjå her for førebels årsrekneskap med nøkkeltal samt leiingskommentarar er tilgjengeleg på denne lenkja: https://dbh.nsd.uib.no/statistikk/dokumenter_htmlRapport.action;jsessionid=-5ZnSX+dSjfgHM5STfUD4SoR.undefined?undermeny=statistikk_dokumenter&tabellId=408&sektorKode=2&valgtArstall=2019

Endeleg årsrekneskap med revisorsberetning vil bli rapport på vanleg måte gjennom DBH.

Denne vil bli lagt fram for HLB sitt avviklingsstyre så snart dette er mogleg. Det har teke lang tid å gjennomføra den økonomiske delen av avviklinga. Organisasjonen har lenge vore i ein unntaksperiode med avvikling og overføring av oppgåver. Eit førebels rekneskap var klart i januar

2020, men det har i etterkant vore fleire rundar med revisor i samband med korleis nedkrivingar skal gjennomførast. Pr rapporteringsdato (15.03.20) er rekenskapen godkjent av revisor, medan me endå ventar på godkjenning av avviklingsrekneskapen. Eit siste møte i avviklingsstyret skal gjennomførast (elektronisk) når dette er klart. Dette er ein formalitet i forhold til organisasjonsavvikling.

7. Vedlegg – Årsmelding 2019

ÅRSMELDING

2019

Årsmelding 2019

Høgskulen for landbruk og bygdeutvikling SA (HLB)

HLB har hatt kontoradresse og hovudadministrasjon i Arne Garborgs veg 22, 4340 Time kommune.

Undervisninga skjedde i Serigstadbygget, i saman med desentraliserte kurs og samlingar. HLB er medlem i studiesenteret.no. Difor er det no fleire studentar som får høve til å følgja undervisninga på Bryne frå studiesenter andre stader i landet.

Alle våre studentar gjekk enten på bachelorprogrammet Bachelor i nyskaping og samfunnsutvikling, eller fagkurs i Inn på Tunet.

HLB har vore involvert i ei rekke forskings- og utviklingsprogram i 2019 og har produsert fleire faglege publikasjonar.

HLB har i meldingsåret hatt 5 fast tilsette (4 fulltid), og to tilsette med timeavtalar.

Det er 2 kvinner og 5 menn i 2019.

Fagstaben bestod av 5 tilsette, der det er 25% toppkompetanse, 25 % førstekompetanse, og 50 % grunnkompetanse. Totalt 5,1 faglege årsverk.

Det er ikkje registrert skader eller ulukker på arbeidsplassen i 2019.

Det er ikkje forhold ved verksemda som påverkar det ytre miljøet.

Det er heller ikkje stilt garanti eller lån til tilsette, styremedlem eller andre.

Vurdering av utsiktene for vidare drift:

Fram til 31.12.19 heitte organisasjonen Høgskulen for landbruk og bygdeutvikling (HLB), og var organisert som samvirkelag. Denne organisasjonen er lagd ned. Frå og med 01.01.20 er organisasjonen ei sjølveigande stifting og heiter Høgskulen for grøn utvikling (HGUt).

Endringa frå HLB til HGUt skjedde grunna offentlege krav til eigarform i privat høgskuleutdanning, men også for å sikra sjøkvstende og akademisk fridom i forskings- og utdanningsarbeid.

Ved organsisasjonsendringa måtte HLB avviklast, og alle langsiktige fordringar måtte nedskrivast med totalt 1,2 millionar kroner. Oppnådd resultat for 2019 blei såleis eit underskot på kr 1,5 mill.

Rammevilkåra for vidare drift av høgskulen er no betre. For det første fordi gamle fordringar no er nedskrivne, men først og fremst pga veksande fokus på grøn verdiskaping i samfunnet og difor auka studentmengd.

Høgskulen har den siste tida satsa sterkt på regenerativt landbruk, og me ventar å sjå ei auking i studentantal og -inntekter i det komande året. Den første veksten såg me alt i 2019, med vesntleg høgare studentinntekter i haustsemesteret enn i vårsemesteret.

Frå 01.01.20 har høgskulen ny organsisasjonsform og nytt styre. Dette styret er innforstått med at den økonomiske situasjonen til gamle HLB dei siste åra var utfordrande. Likevel ser ein at nisja som høgskulen utviklar synest å vera meir relevant enn på lenge. Føresetnaden er til stades for ei betydeleg samfunnsendring i den regeneerative (naturfornyande) retning høgskulen arbeider mot. Dette kan gjera institusjonen svært aktuell i åra framover.

Den nye HGUt (starta i 2020) skal utarbeida ein strategi og oversikt over ulike finansieringsmoglegheiter for 2020, og det nye styret skal ha ei tydelegare rolle som aktiv deltakar i implementeringa av denne strategien. Det skal og jobbast vidare med å styrkje det økonomiske grunnlaget for høgskulen gjennom auka studentinntekter og kostnadskontroll.

Styret meiner at grunnlaget for vidare utvikling av høgskulen etter dei måla som gjeld for høgare utdanning er god ved utgangen av dette meldingsåret.

Styret i HGUt vil tilrå vidare drift.

Bryne 15.03.2020